

BİLİMSEL ÇALIŞMALARDA ETİK VE ETİK DIŞILIKLAR

Haydar BULGAK

Selçuk Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü

E-Posta : hbulgak@selcuk.edu.tr

ÖZET

Bilimsel çalışmalarda etik olmayan davranışlar bilim adamı sıfatına uygun değildir. Konu, matematiksel çalışmalarda etik ilkelere sadık olan S. Banach [1], S. L. Sobolev [2], S. K. Godunov [3] üzerinden anlatıldı. Konunun değerlendirilmesinde 3 farklı aşama vardır; 1) disiplin, 2) tazminat ve 3) ceza'dır. Disiplin aşaması [4]'de açıklandı. Türkiye'deki boyutu detaylı olarak incelendi [5-7]. Doçentlik sınavlarında en çok görünen etik dışı davranışlar;

aşırma,
sahtecilik,
çarpıtma,
dublikasyon,
dilimleme,
haksız yazarlık,
yalan beyan

olarak tespit edildi [7]. Bu konular hukuksal açıdan [8]'de incelendi. Bir metnin ne zaman eser olarak adlandırıldığı incelendi. Konu, matematiksel açıdan [9]'da detaylıca irdelendi. Konuyla ilgili özel örnekler [10-18] kaynaklarına dayanılarak incelendi.

Anahtar Kelimeler : Etik, Eser, Yolsuz iktibas, Haksız yazarlık, Dublikasyon, Ehliyetsizlik

ABSTRACT

Unethical behaviors in scientific studies are not suitable for being a scientist. S. Banach [1], S. L. Sobolev [2], S. K. Godunov [3] who are loyal to ethical principles in mathematical studies.

In the evaluation of the topic there exist three separate points: 1) discipline 2) compensation 3) punishment. Discipline point was explained in [4]. And the version of it in Turkey was examined in [5-7]. The most faced unethical behaviors in Associate Professor exams are [7];

theft,
forgery,
distortion,
dublication,
slicing,
unfair authorship,
untruth declaration

The topic was examined from the point of law view in [8]. The truth of "when a text is a publication?" was examined in [9]. The topic by means of mathematics was deeply studied in [9]. Some special examples related to topic were presented as in [10-18].

Key Words: Ethics, publication, unlawful quotation, Unfair authorship, Dublication, incompetence

KAYNAKLAR – REFERENCES

- [1] <http://www-history.mcs.st-andrews.ac.uk/Biographies/Banach.html>
- [2] <http://www-history.mcs.st-andrews.ac.uk/Biographies/Sobolev.html>
- [3] <http://www.prometeus.nsc.ru/science/schools/godunov/>
- [4] T.C. Selçuk Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve yayın Etiği Yönergesi.
- [5] Bilimsel araştırmalarda etik ve sorunlar, TÜBA yayınları, TÜBİTAK MATBAASI, 2002.
- [6] İnci O., Bilimsel araştırma, yayın ve tıp etiği, SAĞLIK BİLİMLERİNDE SÜRELİ YAYINCILIK 2009.
- [7] Yayın Etiği, Fenbilkon 5, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, 16-18 Mayıs 2013.
- [8] Üniversitelerde Fikir ve Sanat Eserleri ve Yolsuz İktibas, Ankara Üniversitesi, FİSAUM Yayınları, Ankara, 2003.
- [9] Ethical Guidelines of the AMS: <http://www.ams.org/about-us/governance/policy-statements/sec-ethics>
- [10] K. Yamac, D. Bozkurt: An algorithm for stability of discrete-time interval matrices. *Appl. Math. and Comput.* 139 (2003), 121–131 [erratum: 168 (2005) 1469].
- [11] K. Yamac, D. Bozkurt: On stability of discrete-time interval matrices. *Appl. Math. and Comput.*, 152 (2004), 163–167 [erratum: 170 (2005) 731–732].
- [12] Editorial. Note From the Editor. In *Apologiam*. *Appl. Math. and Comput.* 191 (2007) 299–301.
- [13] Kurnaz A. Bir Sınıf İkinci Mertebe Lineer Diferansiyel Denklem Sisteminin İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalı, KONYA, 2004.
- [14] Kurnaz A., Oturanç G., Kiriş E.M., "Quadratic Matrix Eigenvalue Problem for a Certain Type of Second Order Boundary-Initial Value Problems" *International Mathematical Journal*, vol.4/no:6,pp.549-560, (2003).
- [15] Uslu K., Kurnaz A., Asymptotic stability conditions for perturbed linear discrete equations with periodic coefficients, *Appl. Math. Comp.* (Article in press, 2003).
- [16] Konya 3. Asliye Ceza mahemesinin E.2008/3283 K. 2010/513 mahkeme kararı ve kesinleşme şerhi.
- [17] Uslu K., Kurnaz A., An estimate for asymptotic stability of the solutions to linear difference system with periodic coefficients. *Int. Math. J.* **3** (2003), no. 11, 1169-1176.
- [18] Uslu K., Kurnaz A., An estimate for asymptotic stability of the solutions to linear difference system with constant coefficients. *Int. Math. J.* **4** (2003), no. 2, 183-189.